

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ
Р4г 193/14
14.07.2014. године
Нови Сад

Апелациони суд у Новом Саду, по судији Бранки Маљковић, у правној ствари **предлагача Љ. Ј. из Б.**, улица број ., одлучујући по поднетом захтеву за заштиту права на суђење у разумном року од 13.06.2014.године, дана 14.07.2014.године донео је

РЕШЕЊЕ

Налаже се Основном суду у Лозници да у предмету број П.2073/10 поступак оконча у што скоријем року, а најкасније у року од 120 дана.

Одбија се захтев предлагача за досуду тражене новчане накнаде.

Образложење

Предлагач Ј. Љ. је дана 13.06.2014.године овом суду поднела захтев за заштиту права на суђење у разумном року у парничном поступку који се води пред Основним судом у Лозници под бројем П. 2073/10.

Предлагач је у свом поднетом захтеву навела, поред осталог, да је као тужиља поднела дана 25.02.2002. године тужбу тада Општинском суду у Лозницу против тужених Р. Ј., М. М. и А. М., законских наследника покојног Ц. М., са тужбеним захтевом да суд прогласи завештање покојног Ц. М. ништавим због мана воље завештаоца, те да наведено завештање не производи правно дејство, као примарни тужбени захтев, а уједно је поднела и евентуални (алтернативни) захтев којим тражи да се утврди да је завештањем повређен нужни део тужиље. Тужба је заведена у Општинском суду у Лозници под пословним бројем П .477/02, а сада се у Основном суду у Лозници води под пословним бројем П.2073/10. Наведено је да првостепени поступак траје више од 12 година и да до данас није донета пресуда по тужбеном захтеву у целини, пошто је првостепени суд дана 22.02.2007.године донео делимичну пресуду којом је одбијен тужбени захтев којим се тражи да суд утврди да завештање покојног Ц. М. не производи правно дејство, а да ће се у преосталом тужбеном захтеву одлучити доцнијом одлуком. Током поступка суд је заказао преко 50 рочишта за главну расправу, с тим што је више од 20 рочишта отказано зато што суд није уредно достављао позиве странкама у поступку или како суд у записнику наводи „због недостатка процесних услова рочиште се одлаже“, те по наводима предлагача за овако велики број неодржаних односно отказаних рочишта одговорност сноси поступајући судија, јер је судија дужна да предузме све мере и радње да се обезбеде сви услови за

одржавање рочишта, а нарочито да се странке у поступку уредно позову на рочиште, јер је то основни услов да се исто одржи. Предлагач је трпела знатну материјалну штету због одложених рочишта јер живи у Б. па су повећани трошкови суђења, за коју по њеним наводима мора да одговара суд. Исто тако се указује да је судија Д. П. без предлога странака донела делимичну пресуду дана 22.02.2007. године која је произвела даљу материјалну штету коју трпе законски наследници, странке у поступку, те да је тужена, наследница Ј. Р. уз помоћ одговорних лица у Служби за катастар непокретности Л. успела да користећи исту делимичну пресуду број П. 477/02 од 22.07.2007. године непокретност која је предмет заоставштине-кућу у Л. укњижи на своје име иако је судски поступак у току, да кућу прода и прибави себи материјалну корист у висини купопродајне цене од 8.000 евра коју је присвојила. Осим наведене куће заоставштину покојног Ц. М. чине и земљишта као и новац на штедњи, па је тек крајем 2013. године суд приступио утврђивању обима и висине заоставштине покојног Ц. што указује на то да ће се поступак у овој правној ствари трајати још доста времена. Наведено је да оваквим поступањем судије предлагач трпи како материјалну штету, јер стална одлагања суђења повећавају трошкове које тужила мора да сноси, а тако и нематеријалну штету јер већ 12 година жели да докаже да тужена Р. Ј., њена сестра, иначе тестаментални наследник није пружила најосновније услове за живот њиховом оцу после изласка из болнице у Л..... године, а само после два дана од његовог изласка из болнице – године, у његовој кући, састављено је судско завештање, без писменог захтева покојног Ц., након чега Ц. престаје да узима храну и лекове и после 13 дана је и преминуо. Поступање тужене према оцу противно је свим законским и моралним нормама, а према духовним нормама представља грех (среброљубље) јер је засновано на њеној жељи да приграби највећи део имовине покојног оца. Предложила је да суд донесе решење којим ће се утврдити да је у предмету Основног суда у Лозници број П.2073/10 повређено тужилино право на разумно суђење, те да се обавезе Основни суд у Лозници да у року од 3 месеца од подношења овог захтева донесе првостепену одлуку по поднетној тужби, као и да се утврди право тужиле Ј. Љ. на новчану накнаду због повреде права на разумно суђење у износу од 300.000,00 динара који износ је примерен трошковима неоправдано одложених рочишта, с тим да се одређена накнада исплати на терет буџетских средстава Републике Србије.

Овај суд је у спроведеном поступку извршио увид у списе предмета Основног суда у Лозници број П.2073/10 и утврдио следеће чињенице и околности од значаја за одлучивање:

Тужила, овде предлагач, поднела је дана 25.02.2002. године тужбу Општинском суду у Лозници против тужене првог реда Р. Ј., туженог другог реда М. М.1 и туженог трећег реда А. М., ради утврђења ништавости завештања покојног Ц. М. због мана воље завештаоца те да наведено завештање не производи правно дејство, по примарном тужбеном захтеву, а по евентуалном тужбеном захтеву ради утврђења да је завештањем повређен нужни наследни део тужитељице.

Припремно рочиште одржано је дана 24.10.2002. године на које су приступиле позване парничне странке, тужила је остала код тужбе, а тужени првог и другог реда су се противили тужби и постављеном тужбеном захтеву, док је тужени трећег реда М. А. изјавио да није примио тужбу, па му је на том рочишту иста и уручена. Решењем је расправа одложена за 14.11.2002. године, наложено је туженој првог реда Р.Ј. да достави писмену документацију о здравственом стању покојног М. Ц., те је одлучено да ће се здружити списи истога суда пословни број О.469/01. На рочишту 14.11.2002. године саслушани су у својству парничних странака тужила, тужена првог реда и тужени другог реда, с тим што уредно позван тужени трећег реда није приступио.

Расправа је одложена за 06.12.2002. године и одлучено је да ће се наложити вештаку неуропсихијатру др. Н. Ј. да достави налаз и мишљење да ли је покојни Ц. М. могао сачинити завештање и схватити значај својих радњи и последица, као и да ће се вештак позвати ради саслушања на заказано рочиште. На рочишту 06.12.2002.године тужила је изјавила да је тужени другог реда М. М1. преминуо, те да проширује тужбу и као правне следнике покојног туженог означава његову супругу М. М.2, ћерку Ј. Љ. и синове М. Љ. и М. Т.. Рочишта 23.01.2003.године и 06.03.2003.године нису одржана јер није исказана достава позива за М. М.2, супругу покојног туженог М. М.1, која се по наводима њене деце налази у иностранству али не знају на којој адреси. Тужила је поднеском из марта месеца 2003.године означила законске наследнике иза покојног туженог М. М.1 и то М. М.2, супругу, синове Љ. М.2 и Т. М., и ћерку Љ. М.1

У 2003. години није одржано рочиште 02.04.2003.године, као ни рочиште 26.05.2003.године обзиром да нису биле уредне доставе позива за све тужене, односно за тужену М. М.2. Вештак др. Н. Ј. је 01.07.2003. године предао суду налаз и мишљење. Тужила је поднеском од 12.07.2003. године предложила да се одложи расправа заказана за 28.07.2003. године и да се наредна закаже у јесен исте године обзиром да се М. М.2 налази у иностранству, да није примала позиве и да није саслушавана као странка, те због економичности поступка сматра да би се одлагањем избегли непотребни трошкови, па је стога суд рочиште за 28.07.2003.године одложио, а следеће заказао за 29.09.2003.године. Рочиште 29.09.2003. године није одржано јер није била уредна достава за тужену М.М.2, и пуномоћник тужиле је предложио да се истој постави привремени заступник, па је суд решењем број П.477/02 од 28.11.2003.године донео решење којим се туженој М. М.2 поставља привремени заступник адвокат Р. Г. из Л..

У 2004. години је одржано рочиште дана 23.02.2004.године и на истом је писмени налаз вештака од 01.07.2003.године уручен пуномоћник тужиле, привременом заступнику тужене М. М.2, пуномоћнику туженог А. М., пуномоћнику туженог Љ. М.2 и туженом Т. М., а одлучено је да ће се исти писмено доставити туженој М. Љ.1, рочиште је одложено и заказано за 12.03.2004. године на коју је суд одлучио да позове вештака. Међутим, рочиште 12.03.2004.године није одржано јер није била уредна достава позива за тужену М. Љ.1. Рочиште 13.05.2004.године је одржано и тужила је предложила да се одреди ново вештачење као и да се саслушају сведоци М. Ч., С. З. и Б. М., рочиште је одложено и следеће је заказано за 16.06.2004. године и одређено је да ће се позвати предложени сведоци. На рочишту 16.06.2004. године саслушани су сведоци М., Ч. и Б., а констатовано је да није приступио вештак који није примио позив, па је заказано рочиште за 01.07.2004.године. На рочишту 01.07.2004. године саслушан је вештак неуропсихијатар и заказано је рочиште за 10.08.2004. годину. Рочиште 10.08.2004. године није одржано јер је вештак известио суд да не може приступити на исто, а није одржано ни рочиште 15.09.2004. године јер је вештак известио да није у могућности да се на рочишту изјасни на поднесак и постављена питања од стране тужиле и суд је одложио рочиште за дан 14.10.2004. године. Тужила је 13.10.2004. године доставила поднесак у коме је изнела примедбе на налаз вештака неуропсихијатра, а вештак неуропсихијатар је доставио писмену допуну налаза 14.10.2004. године. Рочиште 14.10.2004. године је одржано и саслушан је сведок Ј. П., рочиште је одложено и заказано за 03.12.2004. године. Тужила је поднела писмени предлог за одређивање новог вештачења путем Института за психијатрију Одељења за судску психијатрију, који предлог је поновила на рочишту 03.12.2004. године а ком контролном вештачењу се тужени нису противили, па је то рочиште одложено на неодређено време и одлучено је да ће се наредно заказати по одређивању новог вештачења. Тужила је 13.12.2004. године доставила поднесак са писменим доказима.

У 2005. години, суд се дописом од 17.01.2005. године обратио Судско медицинским одборима Б. и Н. С. са захтевом да извести суд да ли су у могућности да обаве вештачење у овој правној ствари. Дописом од 27.01.2005. године Судско медицински одбор Б. је известио суд да није у могућности да изврши вештачење пре јуна - јула 2005.године, а Универзитет у Н. С.-М. ф. је поднеском од 25.08.2005. године известио суд о цени вештачења. Тужила је доставила 04.07.2005. године поднесак са писменом документацијом – медицинским извештајем др. специјалисте. Универзитет у Н. С. М. ф. је поднеском од 25.08.2005. године известио суд о цени вештачења, а 21.11.2005. године је вратио списе предмета првостепеном суду јер му није плаћено вештачење.

У 2006. години, Универзитет у Н. С. М. ф. је дана 26.01.2006. године доставио писмени налаз и мишљење. На рочишту 14.03.2006. године тужила је доставила поднесак од 12.04.2006. године са изјашњењем на налаз вештака од 26.01.2006. године, те је известила суд да је тужена Ј. Љ. променила лично име у М. Ј., те је рочиште одложено и решењем је одлучио суд да се на наредно рочиште позове тужена М. М.2 и привремени заступник исте са налазом вештака. Вештаци су се поднеском од 16.05.2006. године изјаснили на примедбе тужиле на налаз и мишљење. Рочиште 17.05.2006. године је одложено, одлучено је да ће се од Здравственог центра Л. тражити извештај о важењу округлог печата и назива на истом у периоду од 23.05.2001. године а уједно је наложено тужили да у погледу евентуалног тужбеног захтева предложи доказе писменим поднеском и исти образложи. Рочиште 19.06.2006.године није одржано јер није била уредна достава за тужену Љ., сада Ј., а пуномоћник тужиле је предложио да се позову на следеће рочиште сведоци М. Ђ. и М. Ј. на околност сачињења завештања. Пуномоћник тужиле је поднеском од 17.08.2006.године предложио да се одложи рочиште заказано за 04.09.2006. године, па исто није одржано. Поднеском тужиле од 12.10.2006. године уређен је тужбени захтев тако што је предложено да се утврди да завештање оставиоца покојног М. Ц. не производи правно дејство што су тужени дужни да признају и трпе, те да се утврди шта је све предмет заоставштине односно, која непокретна имовина, новац на штедним књижицама и новац у готовини коју је у кући поседовао покојни, што су тужени дужни да признају и трпе, па да наведена имовина буде уручена законским наследницима по законском реду наслеђивања. Рочишта заказана за 06.11.2006. и 12.12.2006. године нису одржана јер није било доказа за уредну доставу позива за тужену Љ. Ј. односно М. Ј., а при томе је и пуномоћник тужиле молио одлагање рочишта заказано за 12.12.2006. године.

У 2007. години није одржано рочиште 10.01.2007. године јер није приступила тужила због болести, и суд је решењем одредио да ће се на следећем рочишту заказаном за 22.02.2007. године саслушати парничне странке као и сведоци Ђ. и Ј.. Поднеском од 29.01.2007. године тужила је доставила препис поседовних листова и известила суд да остаје код тужбеног захтева прецизираног у поднеску од 09.11.2006. године као и код евентуалног (алтернативног) тужбеног захтева од 25.02.2002. године. На рочишту 22.02.2007. године саслушани су предложени сведоци М. Ђ. и М. Ј. и закључена је главна расправа.

Општински суд у Лозници је делимичном пресудом број П. 477/02 од 22.02.2007. године одбио примарни тужбени захтев тужиле којим је тражила да се утврди да завештање оставиоца покојног М. Ц. не производи правно дејство а што су тужени дужни признати и трпети с тим да ће се о преосталом тужбеном захтеву као и о трошковима парничног поступка одлучити доцњом одлуком. Писмени отправак пресуде је експедован 23.02.2007. године, на исту је тужила уложила жалбу 12.03.2007.

године коју је допунила поднеском од 13.04.2007. године. Пресудом Окружног суда у Шапцу број Гж. 922/07 од 06.06.2007. године одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена делимична пресуда Општинског суда у Лозници број П. 47/02 од 22.02.2007. године. На ту одлуку тужиља је изјавила ревизију дана 02.07.2007. године, а решењем Врховног суда у Београду број Рев. 743/08 од 19.03.2008. године одбачена је као недозвољена ревизија тужиље изјављена против пресуде Окружног суда у Шапцу Гж. 922/07 од 06.06.2007.године.

Спис је из Врховног суда Србије достављен у Општински суд у Лозници дана 16.04.2008. године, а суд је заказао рочиште за 12.11.2008. године. То рочиште 12.11.2008. године није одржано јер је пуномоћник тужиље обавестио суд да је спречен да приступи. Рочиште 01.12.2008. године није одржано јер није приступио пуномоћник туженог А.М. а пуномоћник тужиље је предложио да се главна расправа закаже почетком фебруара месеца 2009. године пошто су и тужиља и он спречени да у јануару месецу приступе на рочиште. Суд је од Агенције за осигурање депозита дописом од 15. 12.2008. године тражио достављање извештаја о стању депозита за сада покојног М. Ц. и то износ новца на штедним књижицама И. б. и Б. у Л., а које банке су удовољиле тражењу суда дописима од 22.12.2008. и 20.01.2009. године.

У 2009. години рочишта заказана за 02.03.2009. и 02.04.2009. године нису одржана јер је тужиља поднесцима замолила одлагање рочишта због њене болести. Тужиља је поднеском од 06.05.2009. године поставила примарни тужбени захтев којим је тражила да се утврди да је наступио раскидни услов из става 4 завештања покојног, те се утврди да он не производи правно дејство у односу на заоставштину описану у ставу 3 завештања, да се утврди да су предмет заоставштине непокретна имовина и новчана средства, као и да се за наследнике на заоставштини по законском реду наслеђивања огласе тачно одређена лица у одређеним прецизираним идеалним деловима, уједно тражећи и трошкове спора. Рочиште 12.05.2009. године није одржано. Тужиља је поднеском од 01.06.2009. године предложила да се саслушају сведоци С. З. и Ј. П. на околност односа тужене Р.Ј. према покојном Ц. наводећи да су те чињенице битне за оцену да ли је услов из завештања испуњен, и наведено је да тужиља остаје код прецизираног тужбеног захтева као и код евентуалног (алтернативног) тужбеног захтева. Рочиште 12.06.2009. године није одржано јер су присутне парничне странке предложили да се рочиште одложи због коришћења годишњег одмора, те је исто одложено за 28.09.2009. године на коме ће се саслушати парничне странке. На рочишту 28.09.2009. године саслушана је тужиља у својству парничне странке и наредно је заказано за 05.11.2009. године. Поднеском од 19.10.2009. тужена је предложила да се одреди привремена мера којом ће се забранити туженој Ј. Р. да на било који начин, продајом, давањем у закуп располаже непокретностима које чине предмет заоставштине пок. Ц. М., сечом шуме и слично као и располагањем новцем и другим предметима који су предмет заоставштине под претњом новчаног кажњавања. Рочиште 05.11.2009. године није одржано а следеће је заказано за 30.11.2009. и одређено је да ће се на истом саслушати странке. Поднеском од 26.11.2009. године тужиља је известила суд да не може приступити на рочиште 30.11.2009. године због болести и предложила да се исто одложи. Није одржано рочиште 30.11.2009. године и суд је донео решење да се застане са поступком до 01.01.2010. године.

У 2010. години је заказано рочиште за 18.06.2010. године, међутим тужиља је поднеском од 08.06.2010. замолила да се исто одложи обзиром да није у могућности да се одазове позиву у назначено време а при томе је доставила и уверење основне школе па рочиште 18.06.2010. године није одржано и заказано је наредно за 06.09.2010. године. Рочиште 06.09.2010. године је одржано али није извођен доказ саслушањем

странака пошто тужена Р. није уредно примила позив ради саслушања. Рочиште 22.10.2010. није одржано због генералног штрајка административних радника суда и исто је заказано за 01.12.2010. године, али то рочиште није одржано јер је тужила телеграмом обавестила суд да је спречена да приступи на исто због болести. Исто тако није одржано ни рочиште 25.01.2011. године јер тужена Ј. М. није уредно примила позив.

У 2011. години, тужила је поднеском од 16.02.2011. године предложила издавање привремене мере забране отуђења и оптерећења непокретности као и новца на штедним књижицама и покретним стварима у заоставштини пок. Ц. М. под претњом новчаног кажњавања. Уједно је поднеском од 08.03.2011. године тражила од суда да провери да ли су позвани примили позиве за рочиште и да ли су се вратиле повратнице као доказ уручења те ако све странке нису уредно примиле позив да је суд о томе обавести како не би морала долазити у Л. и имала непотребне трошкове. На рочишту 23.03.2011. године пуномоћник тужиле је предложио извођење доказа саслушањем сведока наведених у поднеску од 06.05.2009. године на околност наступа раскидног услова из тестаментa покојног да тужена Р. Ј. није пружила одговарајућу негу, пажњу и лечење покојном М. Ц., као и на околност обима и вредности заоставштине покојног, те је предложио и саслушање нова два сведока на исте околности-наступања раскидног услова, на овом рочишту саслушана је тужила у својству супарничне странке, а рочиште је одложено за 25.05.2011. године и одлучено је да ће се позвати тужени ради саслушања као и предложени сведоци.

Решењем Основног суда у Лозници број П.2073/10 од 23.03.2011. године одбијен је предлог тужиле којим је тражила да се одреди привремена мера забране туженој Ј. Р. да на било који начин продајом, давањем у закуп, сечом шуме и слично располаже непокретностима као и да располаже новцем на штедним књижицама. Против ове одлуке жалбу је благовремено уложила тужила, а решењем Вишег суда у Шапцу број Гж.1106/11 27.07.2011. године одбијена је као неоснована жалба тужиле и решење Основног суда у Лозници број П.2073/10 од 23.03.2011. године је потврђено.

Тужила је поднеском од 18.08.2011. године извршила допуну прецизираног тужбеног захтева од 04.05.2009. године којим је тражила да се утврди да је предмет заоставштине покојног поред наведених катастарска парцела још једна катастарска парцела те је известила суд да остаје и код евентуалног (како се наводи алтернативног) захтева којим се тражи да се утврди да је завештањем покојног повређен нужни део тужиле и да се изврши редукција завештања за утврђени нужни део у корист тужиле што су тужени дужни признати и трпети. На заказано рочиште 25.07.2011. године није приступила тужила, а суд је и констатовао да се списи налазе у Вишем суду ради одлуке по жалби на привремену меру, рочиште је одложено и заказано је за 29.08.2011. године. Међутим, рочиште 29.08.2011. године није одржано због спречености поступајућег судије. Поднеском од 24.10.2011. године тужила је прецизирала тужбени захтев и то како примарни тако и евентуални, а тужена првог реда је поднеском од 09.11.2011. године оспорила и примарни и евентуални захтев предлажући да суд оба одбије и обавезе тужилу на снашање трошкова поступка. Рочиште 09.11.2011. године није одржано јер за туженог М. Т. није била уредна достава позива. Рочиште 26.12.2011. године је одржано и саслушани су сведоци Ч. М. и Ј. П., наредно рочиште је заказано за 13.03.2012. године те је одлучено да се на исто позову сведоци Б. М. и М. као и тужени ради саслушања.

У 2012. години, тужила је уз поднесак од 05.03.2012. године доставила Споразум који је закључен у Л. 28.02.2012. године између Ј. Љ. овде тужиле и Ч. М. из

М.г П. На рочишту 13.03.2011. пуномоћнк тужиле је предложио да се исто одложи како би утврдио тачан идентитет тужене М. Ј., односно да ли је право и тачно име и презиме тужене М. Ј. или Ј. Љ., а истакао је и да тужилца има сазнања да је од стране тужене Ј. Р. извршена продаја куће у Ј. те је предложио да суд наложи туженој да за следећу расправу достави доказ о отуђењу и о каквим правним послом се ради, па је рочиште одложено и следеће заказано за 23.05.2012. године. Поднеском од 19.03.2011. тужилца је извршила прецизирање захтева, те је као тужену четвртог реда означила је Ј. Љ. достављајући извод из Матичне књиге рођених за исту. Тужилца је поднеском од 15.05.2012. године уредила евентуални тужбени захтев којим се тражи утврђење повреде нужног дела тужиле и на околност основаности и висине евентуалног тужбеног захтева предложила је доказне предлоге између осталог и вештачење путем вештака економско-финансијске струке. На рочишту 23.05.2012. године је пуномоћник тужене првог реда Ј. Р. известио суд да је тога дана – 23.05.2012. примио поднесак тужиле од 15.05.2012. године и да се не може на исти изјаснити на том рочишту, а суд је и констатовао да нема доказа да су остали тужени примили наведени поднесак тужиле, па је исто одложено и следеће заказано за 31.07.2012. године на које су прогласом решења позвани и присутни сведоци. Рочиште 31.07.2012. године није одржано јер није била уредна достава позива за тужене М. М.2, Ј. Љ.1 и Ј. Љ.2. На рочишту 28.08.2012. пуномоћник тужене се противио тужбеном захтеву оспорио је и евентуални (алтернативни) тужбени захтев као и примарни из поднеска од 29.06.2012. године, рочиште је одложено и следеће заказано за 23.11.2012. године. Тужилца је поднеском од 30.08.2012. уредила примарни тужбени захтев. Рочиште 23.10.2012. године је одложено јер је пуномоћник тужиле обавестио суд да је тужилца спречена да приступи на то рочиште те је известио суд да ће због природе болести тужилца бити у могућности да у суд приступи у децембру месецу 2012., те је суд наредно рочиште заказао за 03.12.2012. године. Међутим, ни рочиште 03.12.2012. године није одржано јер је тужилца поднеском обавестила суд да је спречена да на исто приступи, прилажући уз тај захтев и медицинску документацију.

У 2013. години, тужилца је поднеском од 18.03.2013. године предложила извођење доказа грађевинским вештачењем како би се могло утврдити да ли је и у ком обиму повређено право тужиле као тестаменталног наследника на нужни наследни део. Рочиште 09.04.2013. није одржано. Поднеском од 16.05.2013. године тужилца је навела да остаје код свих доказних предлога, као и тужбених захтева те је предложила да се саслушају тужилца и тужена првог реда Ј. Р. на околност обима заоставштине пок. Ц. М. Рочишта 21.06.2013. и 10.09.2013. године нису одржана јер за тужену Ј. М.2 није било доказа да је примила позив. На рочишту 05.11.2013. саслушани су тужилца, тужена Ј. Р., тужени Т. М. и тужена М. Љ.2 у својству парничних странака, рочиште је одложено и следеће заказано за 22.01.2014. године а тужилца је наложено да у пролазни депозит суда уплати износ од 20.000,00 динара у року од 15 дана након чега ће суд решењем вештацима пољопривредне и економске струке наложити предмет вештачења. Решењем суда од 02.12.2013. године одређено је извођење доказа вештачењем путем вештака грађевинске струке као и путем вештака пољопривредне струке, међутим, пошто је вештак пољопривредне струке известио суд да из личних разлога није у могућности да вештачи у овом предмету, суд је решењем од 16.12.2013. одредио извођење доказа путем другог вештака пољопривредне струке.

У 2014. години, рочиште 22.01.2014. није одржано, констатовано је да вештаци нису поступили по налогу суда те нису доставили своје налазе и заказано је следеће за 27.03.2014. године. Дана 17.03.2014. године вештак грађевинске струке је доставио налаз са мишљењем. Рочиште 27.03.2014. године није одржано због спречености поступајућег судије. Дана 06.05.2014. вештак пољопривредне струке је доставио свој

писмени налаз и мишљење. На рочишту 12.06.2014. године пуномоћник тужиле је предложио да се изведе доказ вештачењем по вештаку шумарске струке са списка сталних судских вештака, ком доказном предлогу се није противио пуномоћник тужене Ј. Р.. Рочиште је одложено а следеће заказано за 25.07.2014. године с тим што је одлучено да ће се посебним решењем вештаку наложити предмет вештачења а пуномоћнику тужиле је наложено да на име предујма вештачења уплати износ од 15.000,00 динара у року од 7 дана.

Предметни парнични поступак је у току.

Разматрајући наводе и разлоге захтева предлагача Ј. Љ. за заштиту права на суђење у разумном року којима се указује на повреду права на суђење у разумном року у предмету који се води пред Основним судом у Лозници под бројем П. 2073/10, а који предмет још није завршен, овај суд, одлучујући сагласно одредбама члана 8а и члана 86. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ број 116/2008, 104/2009, 101/2010, 101/2011 и 101/2013), водећи при томе рачуна и о одредби члана 32. став 1. Устава Републике Србије којом је прописано да свако има право да независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и о оптужбама против њега, а која права су по својој садржини у основи истоветна правима прописаним чланом 6. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, при томе полазећи од утврђених чињеница и околности који се односе на предметни судски поступак, је утврдио да је предлагач покренула парнични поступак пред Општинским судом у Лозници тужбом дана 25.02.2002. године која је заведена под бројем П.477/02, а сада се води пред Основним судом у Лозници под бројем П. 2073/10, и да поступак до подношења предлога за заштиту права на суђење у разумном року – 13.06.2014. године није завршен пред првостепеним судом.

Утврђено је да парнични поступак, поводом чије дужине трајања је и поднет овај предлог, од свог покретања подношењем тужбе дана 25.02.2002. године па до подношења захтева за заштиту права на разумно суђење од овде предлагача – 13.06.2014. године траје 12 година 3 месеца и 18 дана и још увек није завршен пред првостепеним судом, а што само по себи указује да је основан захтев предлагача за заштиту права на суђење у разумном року, односно његов захтев за убрзање поступка, сагласно чему, овај суд сматра да је у конкретном случају повређено право предлагача на суђење у разумном року.

Приликом одлучивања о поднетом захтеву овај суд је водио рачуна о томе да је појам разумног трајања судског поступка релативна категорија која зависи од низа чинилаца, а која је потребно проценити у сваком појединачном случају, а пре свега, од сложености чињеничних и правних питања у конкретном предмету, понашања предлагача као странке у поступку, поступања надлежних судова које воде поступак и природе захтева, односно значаја предметног права за предлагача.

Испитујући наведене критеријуме за утврђење повреде права на суђење у разумном року у конкретном случају, овај суд је оценио да се овде радило о сложеном спору у коме је суд требало да одлучи о примарном и евентуалном тужбеном захтеву постављеним у тужби, као и о постављеном примарном захтеву по преиначеној тужби након правноснажно одбијеног примарног захтева постављеног у тужби, као и одлучити о захтеву тужиле, овде предлагача за издавање привремене мере, а при томе је више лица тужено, што је све допринело трајању овог поступка. При томе, суд је

одлучио о примарном тужбеном захтеву делимичном пресудом број П.477/02 од 22.02.2007. године којом је одбијен захтев тужиле којим је тражила да се утврди да завештање оставиоца покојног Ц. М. не производи правно дејство што су тужени дужни признати и трпети, која је потврђена пресудом Окружног суда у Шапцу број Гж. 922/07 од 06.06.2007. године, а и ревизија тужиле, овде предлагача је одбачена решењем Врховног суда Србије у Београду број Рев.743/08 од 19.03.2008. године, након чега је предлагач као тужила преиначила тужбу постављајући други примарни тужбени захтев којим је тражила утврђење делимичне ништавости предметног завештања покојног Ц. М., а остајући при томе и код евентуалног тужбеног захтева којим је тражила да се утврди да је истим завештањем повређено право тужиле као тестаменталне наследнице на нужни наследни део. За утврђивање чињеничног стања требало је у конкретном случају извести сложен доказни поступак, пре свега вештачењем, како неуропсихијатријским вештачењем на околности правне ваљаности оспореног тестаменталног, тако и вештачењем путем вештака грађевинске, пољопривредне и других струка ради утврђења обима заоставштине пок. тестаменталног оставиоца, а ради утврђења основаности евентуалног тужбеног захтева тужиле да ли јој је повређено право на нужни наследни део, али што све не може оправдати дужину трајања овога поступка и чињеницу да исти још увек није окончан.

По оцени овога суда, првостепени суд се није током поступка користио овлашћењима прописаним Законом о парничном поступку, иако је у члану 10. Закона о парничном поступку („Сл. лист СФРЈ“ бр.4/77, 36/77, 6/80.... 27/90, 35/91 и „Сл. лист СРЈ“ бр.27/92, 31/93, 24/94, 12/98, 15/98 и 3/02), који се примењивао у време подношења тужбе, прописано је да је суд дужан да настоји да се поступак спроведе без одуговлачења и са што мање трошкова и да онемогући сваку злоупотребу права која странкама припадају у поступку. Исто тако је и одредбом члана 10. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр.125/04, 111/09) који се примењивао у овом поступку од 23.02.2005. године, прописано да странка има право да суд одлучи о њеним захтевима и предлозима у разумном року (став 1.), као и да је су дужан да настоји да поступак спроведе.

Наиме, суд није извршио концентрацију доказа и није се користио овлашћењима приликом вршења доставе писмена туженима (није одмах поставио привременог заступника туженој М. М.2, која је заједно са својом децом синовима М. Љ.1 и М. Т. и ћерком М. Љ.2 као законска наследница пок. туженог М. М.1 након његове смрти означена као једна од правних следника истога у 2003. години, иако је извештен да се М. М.2 налази у иностранству и да се не зна њено тачно пребивалиште, већ је по учињено решењем бр.П.477/02 од 28.11.2003. године), а имао је проблем током читавог поступка око доставе позива на рочишта за главну расправу туженима, тако да већина заказаних рочишта за главну расправу није одржана због неуредне доставе позива за неког од тужених, тако да је од заказаних 58 рочишта, због неуредне доставе позива за неког од тужених није одржано 18 рочишта, а што је све довело до дугог трајања поступка и незавршавања поступка пред првостепеним судом.

Међутим, по оцени овога суда и предлагач, као тужила у предметном парничном поступку је својим радњама у поступку допринела дугом вођењу истога. Наиме, као прво, сви тужени су сродници тужиле, овде предлагача и она је морала да достави њихове тачне адресе већ у тужби, односно у поднеску којим је законске наследнице пок. М. М.1 означила као тужене по праву представљања иза пок. М. М.1, односно у поднеску од марта месеца 2003. године када их је означила као правне следбенике туженог, М. М.1 који је преминуо током поступка. Исто тако, предлагач је током трајања овог поступка тражила одлагање и неодржавање рочишта за главну

расправу, па је тако рочиште 28.07.2003. године одложено на захтев тужиле, на рочиште 10.01.2007. године није приступила тужила због болести па је исто одложено, рочиште 12.11.2008. године није одржано јер је пуномоћник тужиоца известио суд да је спречен да приступи, а тужила је тражила одлагање и 4 рочишта заказана у 2009. години (04.02.2009., 02.03.2009., 02.04.2009. и 30.11.2009.), 2 рочишта у 2010. години (18.06.2010. и 1.12.2010.) једно рочиште у 2011. години (25.05.2011.) и 3 рочишта у 2012. години (13.03.2012., 23.10.2012. и 3.12.2012.).

Уједно, иако је предлагач као тужила у тужби поставила примарни и евентуални захтев, а о примарном је одлучено правноснажном делимичном пресудом Општинског суда у Лозници бр.П.477/02 од 22.02.2007. године којом је одбијен примарни тужбени захтев тужиле којим је тражила да се утврди да је завештање оставиоца пок. М. Ц. не производи правно дејство, а што су тужени дужни признати и трпети, с тим да ће се о преосталом тужбеном захтеву као и о трошковима парничног поступка одлучити доцнијом пресудом, предлагач је тек у поднеску од 15.05.2012. године уредила евентуални тужбени захтев којим се захтева утврђење повреде нужног дела тужиле као тестаменталне наследнице и на околност основаности и висине евентуалног тужбеног захтева предложила је доказне предлоге између осталог и вештачење путем вештака економско-финансијске струке, а поднеском од 18.03.2013. године је предложила извођење доказа и грађевинским вештачењем како би се утврдило да ли је и у ком обиму повређено право тужиле као тестаменталног наследника на нужни наследни део, да би на рочишту 12.06.2014. године пуномоћник тужиле предложио да се изведе доказ и вештачењем по вештаку шумарске струке, а који докази су, по оцени овога суда, а сагласно одредбама члана 48.-52. Закона о наслеђивању, кључни за утврђење обима заоставштине и повреде нужног наследног дела, односно за одлучивање о основаности евентуалног тужбеног захтева.

Наведено трајање парничног поступка само по себи указује да је захтев предлагача за убрзања поступка основан, применом одредби чл.8а. и 86. Закона о уређењу судова, те је стога одлучено као у ставу 1. изреке и наложено Основном суду у Лозници да у предмету бр.П.2073/10 поступак оконча у што скоријем року, а најкасније у року од 120 дана, имајући у виду доказе које суд треба да изведе, као и да су неки од доказа као што је грађевинско и пољопривредно вештачење изведени у досадашњем току поступка достављањем писмених налаза и мишљења вештака.

Међутим, због изложеног доприноса предлагача као тужиле трајању предметног парничног поступка, по оцени овога суда, није основан захтев предлагача за накнаду штете и материјално обештећење због повреде зајамченог права на суђење у разумном року, па је одлучено као у ставу 2. изреке и у том делу захтев предлагача је одбијен.

Имајући у виду напред наведено, овај суд је применом одредби члана 8а., члана 86., члана 15. став 3. и члана.23. став 1. тачка 2. Закона о уређењу судова одлучио као у изреци.

СУДИЈА

Бранка Маљковић

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против овог решења може се изјавити жалба у року од 15 дана, од дана достављања писменог отправака, Врховном касационом суду у Београду, а путем овог суда

Напомена:

Решењем ВКС Рж г 59/2014 одбија се као неоснована жалба предлагача Љ.Ј изјављена против решења Апелационог суда у Новом Саду Р4 г 193/14.